

Het stuk blijkt actueler dan ooit nu we collectief moeten versoberen

Douwe Beimin van Platform Armoede en Schulden Fryslân

Tamara Schoppert speelt de theatervoorstelling 'Bingo!' in wooncentrum Almenum. FOTO SJAAK VERBOOM

‘Armoede maakt iemand van je die je niet wilt zijn’

Zwart zaad reportage • In aanloop naar Prinsjesdag doet *Trouw* verslag vanuit Harlingen. Het theater doorbreekt de schaamte over geldproblemen. ‘Ik hoop dat we dichterbij elkaar komen.’

Stefan Keukenkamp
Joost van Velzen en Jos Smit
Harlingen

Jan Tuininga (80) parkeert zijn blauwe scootmobiel achterin het zaaltje in wooncentrum Almenum aan de rand van Harlingen. Zijn vrouw is nog niet zo lang geleden overleden. “Nu ik de boodschappen doe voor alleen mezelf ben ik meer kwijt dan toen we nog samen waren. Terwijl de supermarkten superwinsten maken. Dan worden we toch gewoon belazerd?” Hij heeft het naar eigen zeggen niet heel slecht, al was het maar omdat het energietarief is vastgezet voor een paar jaar.

De verborgen armoede in het zorgcentrum zit hem wel dwars. Zelf woont hij er al tien jaar, dus hij kan het weten. “Dan zie je steeds dezelfde bewoners bij gratis activiteiten omdat het gratis is. Als iets geld kost blijven ze weg, zelfs als er een bingo is waarvoor je 2,50 euro moet betalen.” Om hem heen ziet hij dat de senioren in het zorgcomplex het moeilijk hebben. Want wat wil je met alleen een aow’tje en een beetje pensioen? “Je hoort ze vaker klagen. Aan de andere kant zie ik mensen van een zekere leeftijd met een volle winkelwagen en denk ik: waar doe je het van?”

Tuininga zit er klaar voor, *Bingo!* staat op het punt te beginnen. Het is een gratis toegankelijke solo-theatervoorstelling die in het teken staat van armoede. Theatergezelschap Ploech en eide doet verschillende Friese buurt- en dorpshuizen aan in september en oktober om het thema bespreekbaar te maken. “Het stuk blijkt actueler dan ooit nu we collectief moeten versoberen”, zegt een trotse Douwe Beimin, de geestelijk vader van het project dat is opgezet door Platform Armoede en Schulden Fryslân.

Vooroordelen

Beimin wil vooroordelen tegengaan, verborgen armoede bespreekbaar maken en de schaamte doorbreken. In de zaal zitten ouderen, ervaringsdeskundigen, hulpverleners en mantelzorgers. Deze middag en avond doet de bekende Friese actrice Tamara Schoppert, die het theaterstuk speelt, Harlingen aan. Terwijl ze aan de bingomolen draait, vertelt ze het verhaal over haar moeder. Zij kon de eindjes nauwelijks aan elkaar knopen, maar sprak er nooit over. Gaandeweg de voorstelling valt alles op zijn plek. “Armoede maakt iemand van je die je niet wilt zijn”. Af en toe klinkt een zucht van herkenning uit de zaal.

‘Nu de gegoede lui ook in de problemen komen, nemen we het pas serieus’

Schoppert wil het taboe doorbreken. Het lijkt alsof ze daarbij wordt ingehaald door de tijd. Want hoewel er nog steeds een taboe rust op armoede, kantelt het beeld. “Omdat we allemaal in hetzelfde schuitje zitten, praten mensen makkelijker over het hebben van weinig geld.” Diegenen die uit eigen ervaring al jaren bedreven zijn in omgaan met armoede, zijn nu de experts, ziet de actrice. “Ik hoop dat we daardoor dichterbij elkaar komen te staan.”

Na de voorstelling komt in kleine groepjes een gesprek op gang. Ate de Jong is een van de gespreksleiders. “Eigenlijk is het heel pijnlijk wat er nu gebeurt”, zegt hij. “Armoede lag aan de mensen zelf, was altijd de gedachte bij veel mensen. Maar nu de gegoede lui ook in de geldproblemen komen, wordt het pas bespreekbaar en nemen we het serieus.”

Bewoner Tuininga geniet zichtbaar van de voorstelling en ziet hoe de tijd verandert. De geboren Amelander en voormalig zeeman zat jaren geleden ook op zwart zaad, nadat hij werk moest zoeken op de wal. Hij ziet grote verschillen tussen toen en nu, in positieve zin. “Geldproblemen overkomen je vaak. Dat was bij mij ook zo. De laatste vijf jaar is er veel meer begrip, deze voorstelling helpt daarbij.”

Pop-upredactie

In de aanloop naar Prinsjesdag strijkt de pop-upredactie van *Trouw* deze week neer in activiteitscentrum Nieuw Zuid in Harlingen, een gemeente met relatief veel armoede. **Wat merken Harlingen van de olopemde kosten en wat hebben zij nodig om het hoofd boven water te houden?** Kom langs bij Nieuw Zuid met uw verhalen en ideeën. Reageren kan ook door te mailen naar pop-up@trouw.nl, of via Twitter: [@pop_uptrouw](https://twitter.com/pop_uptrouw). Volg *Trouw* ook op Instagram ([@trouw.deverdieping](https://www.instagram.com/trouw.deverdieping)) voor een dagelijkse update uit Harlingen. Lees alle verhalen terug op trouw.nl/popup.